տէալին ողջագուրումին մէջ մօտեցած զգալով ինքզինքը իր Աստուծոյն։ Մօտաւորութեան այդ զգացումը, որ անաւոր պիտի ըլլար ինկած և վերականգնումի ամէն յոյսէ զրկուած սրտին համար, հրճուանք և խրախոյս միայն կ'ազդէ իրեն, որովհետև իր խղճին իսկ վկայութեամբը համոզուած է այլ ևս թէ իր քայլերուն ներքև ոտնահարուած է մեղքին վիշապը։

Այդ բերկրալից զուարթութիւնն է որ կը հնչեցնէ Շարականին քնարը։ Զ. Կիրակիին, Սազմոսերգուին (Ղ.Ե. 12) մտասքանչութենէն փոխ առնուած ներշնչումով մը երգելով. «Ցնծամք եւ մեք ծառք անտառի, ընդ գալուստ Տեառնդ կրկնակի». ինչպէս առողջ կենսունակութեամբ աճած ծառերը, եթէ ի վիճակի լինէին զգալու, պիտի խաղային ցնծալից խայտանքով, տեսնելով յօտոց ի ձեռին իրենց եկող իրենց տէրը, վստահ լինելով թէ անիկա ոչինչ պիտի զանէ իրենց վրայ՝ արժանի հատումի, նոյնպէս սրբուած և արդարացած մեղաւորը անհուն եւ խանդաղատագին ոգեւորութեամբ մըն է որ պիտի դիմաւորէ իր Փրկիչը, երբ իր հաւատքը կամ եկեղեցին կ'աւետէ Անոր մօտենալը իրեն։

Ու եօթներորդ կամ վերջին այսինքն աւագ եօթնեակը կը ցուցադրէ աշխարհի փորձութեանց յաղթած, հաւատքով և յոյսով և սիրով զօրացած մարդուն այսինքն ճշմարիտ քրիստոնէին անցքը Քրիստոսի շարչարանաց և մահուան արհաւիրքներուն մէջէն դէպի անոր յարութեան փառքը, որ պսակն է փրկագործութեան խորհուրդին։

Եօթը եօթնեակներուն այս պատկերաշարը նկարագրական պատմութիւնն է մեղքին դէմ հոգիին մղած պատերազմի տառին, տեսակ մը աստուածաշնչական ոգիսական, ուր կը տեսնենք թէ մարդկային կամքը, Աստուծոյ զգացումով ոգեւորուած եւ շնորհաց լոյսէն առաջնորդուած, ի՞նչպէս կրնայ առաջուր կոխել ամէն վտանգ եւ փորձութիւն եւ անսերկմիտ վստահութեամբ դիմել դէպի իր բարոյական ճակատագրին իրականացումը։

* * *

ՀԱՒԱՏՔԻ ԵՒ ՄՏԱԾՄԱՆ ՅՈԼՔԵՐ

ՇՆՈՐՀՔ ԵՒ ԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆ

Շնորհքը, այնպէս՝ ինչպէս Աւետարանը կը ներկայացնէ զայն, ամենէն փայլուն պարգևը, ամենէն հանդիսաւոր օրհնութիւնն է զոր օրէնքը կրնայ ընդունիլ։ Թոյլ ներողամտութիւնը և հեշտ անհոգութիւնը չէ անիկա տկար հօր մը, որ, իր խստութենէն յոգնած, աչքերը կը գոցէ յանցաւոր զաւակի մը թերութիւններուն առջև։ Անգործութիւնը չէ անիկա վախկոտ կառավարութեան մը, որ, չկարենալով խափանել անկարգութիւնները, թոյլ կուտայ որ քնանայ օրէնքը, ինքն ալ քնանալով անոր կողքին։ Սուրբ բարութիւն մըն է անիկա, տկարութիւն չճանչցող սէր մը, որ թէ՛ կը ներէ և թէ իրաւունքը տեղը կը տանի։ Կարելի չէ բնաւ որ կարգ ու կանոնի գերագոյն տնօրէնը թոյլատրելի գտնէ անկարգութեան ստուերն իսկ, ոչ ալ՝ որ Աստուած, որ նոյն ինքն սրբութիւնն է, աննկատ թողու իր տուած սուրբ օրէնքներուն ամենադոյզն խախտումը։ Ասոր համար է որ դատապարտութիւն ալ կայ փրկութեան մէջ. Աստուած չկրցաւ զմեզ փրկել՝ առանց ինքն զմեզ հագնելու, ոչ ալ մենք մէկը գտանալ՝ առանց մեր տառապանքն իր մէջը ամփոփելու։ Խաչը, թէ՛ շնորհաց և թէ՛ օրէնքին յաղթանակի նշանն է նոյն ատեն։ Իսկ՝ այդ խորհուրդին խորը, ու պիտի տեսնէք թէ քան զայն ոչինչ աւելի գերիվերոյ է բանականութենէն, և քան զայն ոչինչ աւելի համաձայն է անոր։ Ու ձեր մարդկային բոլոր գիւտերուն մէջ ի զուր պիտի փնտռէք ուրիշ գաղափար մը որ կարենայ այնքան ներդաշնակօրէն փայլեցնել այն բոլոր ստորոգելիները, որոնցմէ կը բաղկանայ Աստուծոյ կատարելութիւնը։

Ա. Վ.

digitised by A.R.A.R.@